

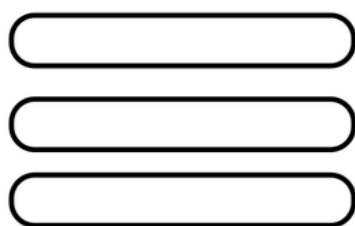
*Buch, czyli
książka*

edycja III

2023

Wstęp

Trzeci rok z rzędu rozmawialiśmy online o literaturze niemieckojęzycznej. W tej edycji odbyło się 5 niezwykłych spotkań, pełnych osobistych przemyśleń, historii, wyznań i refleksji. Oprócz rozmów o książkach, gościliśmy niemiecką pisarkę Jasmin Schreiber, która opowiedziała o swojej pracy, o trudnym procesie twórczym i swoich zainteresowaniach ekologią i ochroną środowiska. Czytelnicy i czytelniczki mieli okazję zadać jej pytania. Zrealizowaliśmy cztery odcinki podcastów, dotyczących literatury niemieckojęzycznej w Polsce. Zorganizowaliśmy konkurs, w którym zwycięzcy otrzymali nagrody książkowe.

B U C H

CZYLI KSIĄŻKA

Kolejne wydawnictwa wspierają nasze działania, mamy nowych patronów, partnerów, którzy chętnie polecają naszego bloga i spotkania. Coraz więcej osób zgłasza się do udziału w spotkaniach online, a te nabierają coraz bardziej „rodzinnego” charakteru. Bo „Buch”, to nie tylko spotkania online, ale zaproszenie do grupy osób interesujących się niemiecką kulturą, językiem, polsko-niemieckim dialogiem i współpracą. Łączy nas literatura, często migranckie historie, dwujęzyczność i pochodzenie.

Dzięki dodatkowej, regularnej działalności, „Buch, czyli książka” jest coraz bardziej rozpoznawalny – dostaje zaproszenia na festiwale (Literacki Sopot), do współpracy (esej dla miesięcznika „Pismo”, patronat medialny książki „Rausz” H. Jähner, Wyd. Poznańskiego).

Na Facebooku śledzi nas ponad 1100 osób, na Instagramie około 800 i wciąż przybywa nowych. Ten wzrost zainteresowania to nie tylko ciężka praca, ale przede wszystkim optymistyczny barometr polsko-niemieckich relacji.

Czytając niemiecką literaturę poznajemy kulturę, codzienność, problemy sąsiada. Zapraszamy do dialogu, do czytania i spotkania! Z nadzieją patrzymy na 2024 rok i czekamy na kolejne propozycje współpracy i spotkań.

Spotkania

W trzeciej edycji Buch, czyli książka rozmawialiśmy o:

19.09.2023

Rów Mariański, Jasmin Schreiber,
Wydawnictwo Otwarte, tłum. **Agnieszka Walczy**
moderacja: **Natalia Prüfer**

10.10.2023

Rausz. Niemcy między wojnami, Harald Jähner,
Wydawnictwo Poznańskie, tłum. **Monika Kilis**
moderacja: **Marcin Wilk**

24.10.2023

Berlin Alexanderplatz, Alfred Döblin

tłum. **Izabela Czermakowa**

moderacja: **Brygida Helbig**

28.11.2023

Dżiny, Fatma Aydemir,

Wydawnictwo Cyranka, tłum. **Zofia Sucharska**

moderacja: **Natalia Prüfer**

Spotkanie z Jasmin Schreiber

7.11.2023

spotkanie z **Jasmin Schreiber**
moderacja: **Natalia Prüfer**
tłumaczenie konsekutywne: **Karolina Golimowska**

Jasmin Schreiber

Jasmin Schreiber (ur. 1988) jest biologką, pisarką i naukowczynią. Kiedy nie prowadzi małych ekspedycji do paproci i stawonogów między florą i fauną, to pisze bestsellery i łączy historie z nauki i przyrody w podcaście bugtales.fm. Tutaj, wraz z Lorenzem Adlungiem, opowiada o nagich kretach, nietoperzach wampirach i eksplozjach wielorybów. Urodziła się we Frankfurcie nad Menem, studiowała biologię w Marburgu i Wiedniu. Jej debiutancka powieść "Rów Mariański", stała się bestsellerem w Niemczech w 2020 roku, na język polski została wydana przez Wydawnictwo Otwarte w 2022 roku (tłumaczenie Agnieszka Walczy). Kolejne powieści: "Abschied von Hermine", "Der Mauersegler", "Biodiversität: 100 Seiten", "Schreibers Naturarium" nie zostały jeszcze przetłumaczone na język polski. Kolejna powieść "Endling" ukaże się w 2023 roku. Codzienne obserwacje Jasmin na Twitterze i Instagramie również dowodzą, że humor, natura, smutek i depresja wspaniale do siebie pasują. Pisarka mieszka obecnie wraz z różnymi zwierzętami w Hamburgu i Frankfurcie.

Nasz nowy partner

**Berlin Alexanderplatz,
Alfred Döblin**

Do berlińsko-krakowskiego teamu dołączyła nowa moderatorka, wspaniała pisarka, człowiek literatury
Brygida Helbig.

Brygida Helbig – pisarka i literaturoznawczyni, trenerka twórczego pisania, animatorka kultury, felietonistka radiowa. Pisze po polsku i po niemiecku. Od 1983 r. mieszka w Niemczech, obecnie w Berlinie.

Od 2013 do 2021 prof. UAM. Od marca 2023 kierowniczka Biura Polonii w Berlinie.

Studiowała slawistykę i literaturę niemiecką na Uniwersytecie Ruhry w Bochum, a w 2004 r. uzyskała habilitację na Uniwersytecie Humboldtów w Berlinie, gdzie nauczwała przez 12 lat.

Ostatnio ukazało się niemieckie tłumaczenie jej powieści „Kleine Himmel”. W Polsce powieść „Niebko” znalazła się w finale nagrody literackiej Nike (2014), a w 2016 r. autorka otrzymała za „Niebko” Złotą Sowę. Na niemiecki przetłumaczone zostały również jej tomy prozy satyrycznej „Ossis und andere Leute” (nominowane do Nike w 2015 r.), „Engel und Schweine” (2016). Na jej podstawie działający w Berlinie Teatr Studio am Salzufer stworzył spektakl teatralny zatytułowany „Pfannkuchen, Schweine, Heiligenscheine” w reż. Janiny Szarek. Autorka nominowanej do Nagrody Miasta Warszawy powieści biograficznej „Inna od siebie” (o Marii Komornickiej/Piotrze Właście) oraz nagrodzonej przez Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego monografii na ten temat „Strącona bogini”, 2010. Autorka felietonów radiowych i podcastów literackich w rozgłośni WDR-COSMO. Od 2014 członkini Rady Programowej Uniwersytetu Trzech Pokoleń (UTP) w Berlinie, którego powstawanie wspierała. Członkini „Sprachcafe Polnisch” w Berlinie.

Berlin
Alexanderplatz,
Alfred Döblin

Spotkanie odbyło się dzięki zaufaniu, wsparciu finansowemu i chęci współpracy stowarzyszenia **Städtepartner Stettin**. Dziękujemy!

STÄDTEPARTNER **STETTIN** e.V.

Podcasty

Podcast poświęcony literaturze niemieckojęzycznej. Recenzje książek, sylwetki niemieckich oraz austriackich pisarzy i pisarek. Książki w języku niemieckim. Książki tłumaczone z języka niemieckiego na polski.

 BUCH
CZYLI KSIĄŻKA

Rozmowa z Adame...

 Share

 BUCH
CZYLI KSIĄŻKA

Rozmowa z Magdalen...

 Share

 BUCH
CZYLI KSIĄŻKA

Rozmowa ...

 Share

 BUCH
CZYLI KSIĄŻKA

Rozmowa o książc...

 Share

Podsumowanie

Pięć spotkań online, które odbyły się w ramach trzeciej edycji „Buch, czyli książka” to wiele tematów, zagadnień, osobistych wątków, wzruszających historii. Podczas rozmów nie zabrakło wspomnień, skojarzeń, literackich porównań.

Zaczęliśmy od omówienia książki „Rów mariański” Jasmin Schreiber (Wydawnictwo Otwarte), na którym pojawiła się jako zaangażowana uczestniczka, sama tłumaczka powieści – Agnieszka Walczy. Opowiedziała o pracy nad książką, o tym, że wspomina ją miło. Historia młodej biolożki, która cierpi na depresję z powodu śmierci młodszego brata, jest według czytelników słodko-gorzka opowieścią, w której poważne, trudne tematy są opowiedziane nieraz z poczuciem humoru, ironią, dużą dawką dystansu.

Podsumowanie

Choć zakończenie książki było przewidywalne, czytelnicy nie ukrywali wzruszenia, opowiadali o emocjach, jakie wywołała powieść i jej finał – pełen nadziei, że mimo utraty, depresji, wciąż można poukładać swoje życie na nowo. Ważne motywy powieści to: żałoba, utrata, umieranie. Zwróciliśmy uwagę na brak elementów wiary i religii w książce Schreiber. Zamiast tego mamy biologię, naturę, cykliczność, krąg życia oraz ocean jako utożsamienie głębi, smutku, rozpacz i depresji. Zgodnie uznaliśmy, że ta książka nadawałaby się jako lektura dla młodzieży, aby skonfrontować ich z tak poważnym tematem jak śmierć i depresja. Co do tego, czy polecilibyśmy tę książkę osobie cierpiącej z powodu żałoby, zdania były podzielone.

Podsumowanie

Innym ważnym tematem powieści był według czytelników motyw starości i decydowania o własnym losie oraz sposobie i momencie odejścia.

„Podmiotowość” i uzależnienie się od innych w późnych latach życia jest w powieści Schreiber ukazane z zupełnie innej, nietypowej perspektywy. Główny bohater sam decyduje o tym, kiedy, jak i gdzie chce zakończyć swoje życie i nie jest to przez nikogo źle oceniane.

Podsumowanie

Drugie spotkanie poświęciliśmy najnowszej książce dziennikarza z Niemiec Haralda Jähnera wydanej w Polsce – „Rausz. Niemcy między wojnami” (Wydawnictwo Poznańskie, tłumaczenie Monika Kilis). Z czytelnikami rozmawiał Marcin Wilk, który już we wstępie zaznaczył, iż autor „Rauszu” absorbuje w swojej książce różne teksty kultury (powieści, fotografie, filmy, biografie), z czego powstał bardzo inspirujący „mix”. Z samej książki można się niezwykle wiele dowiedzieć o historii i kulturze Niemiec. Zdania czytelników były podzielone, jeśli chodzi o lekturę książki. Dla niektórych była fantastyczna, przypisy bardzo pomocne, a praca dziennikarska świetnie wykonana. Inni chwalili ciekawą treść „Rauszu”, ale uważali, że czytało się tę książkę trudno, trzeba było się bardzo skupić. Marcin Wilk zadawał pytania, takie jak: „Czy ufamy Jähnerowi?”, „Czy historia nas urzeka i przekonuje?”.

Podsumowanie

Czytelnicy odpowiadali chętnie, omawiali szerokie spektrum opisanego przez dziennikarza życia w Niemczech (elity, robotnicy, politycy, kobiety). Rozmawialiśmy o Berlinie, który był centrum opisywanego przez Jähnera świata, ale także o fragmentach, które wywowały największe emocje i zainteresowanie (inflacja, demokratyczne dojście Hitlera do władzy, bauhaus, nowa rola kobiet, która zastąpiła mężczyznę i dobrze się z tym czuła, itd.). Wspólnie uznaliśmy, że lektura tej książki jest doskonałym wstępem do kolejnego spotkania w ramach „Buch, czyli książka”, czyli do „Berlin Alexanderplatz” autorstwa Alfreda Döblina.

Tę rozmowę poprowadziła dla nas pierwszy raz literaturoznawczyni i pisarka – Brygida Helbig, a patronat nad tym spotkaniem objęło stowarzyszenie berlińsko-szczecińskie Städtepartner Stettin.

Podsumowanie

Pisarz Döblin pochodził mianowicie ze Szczecina, choć nie był później mocno związany z tym miastem. Brygida Helbig rozpoczęła spotkanie od długiego wstępu o niemieckim pisarzu, jego recepcji w Niemczech i nieporównywalnie słabszego odbioru w Polsce. Następnie rozmawialiśmy o berlińskim akcencie ukrytym w tekście, o hiperboli i ekspesjonizmie, jakimi posługiwał się pisarz w swoim utworze. Dość długo zastanawialiśmy się, czy „Berlin Alexanderplatz” to kryminał, bildungsroman, antybildungsroman, a może powieść miłosna? Wśród czytelniczek znalazły się fanki powieści, sama prowadząca była nieco sceptyczna, książka była dla niej zbyt przygnębiająca.

Podsumowanie

Czytelniczki podkreślały jednak autentyczność, wielowarstwowość, ukazanie codzienności lat 20 XX wieku i inne walory kunsztu pisarskiego Döblina. Zastanawialiśmy się, jakie wartości niesie ze sobą ta powieść dzisiaj, jedna z czytelniczek zaznaczyła, że ta książka utorowała drogę do powieści współczesnej.

Rozmawialiśmy o interpretacjach teatralnych, filmowych oraz o braku współczesnego przekładu na język polski.

Podsumowanie

Kolejne spotkanie było także inne od pozostałych.

Gościliśmy na Zoomie Jasmin Schreiber – autorkę omawianego we wrześniu „Rowu mariańskiego”, pisarkę, biologkę. Spotkanie tłumaczyła konsekwentnie Karolina Golimowska.

Prowadząca spotkanie Natalia Prüfer przedstawiła autorkę opowiadając o jej doświadczeniach pisarskich jak i ilustratorskich oraz naukowych. Jasmin Schreiber opowiadała o swojej chorobie na depresję, o ADHD, o braku przygotowania do pracy w branży wydawniczej i debiucie, który przypadł na czas pandemii.

Długo rozmawialiśmy o „Rowie mariańskim” – o zainteresowaniu pisarki motywem śmierci, żałoby, utraty, o aspektach biologicznych i ekologicznych, które zawsze zawiera w swoich książkach. Schreiber opowiedziała także o swojej najnowszej powieści „Endling” oraz o realizacji filmowej w oparciu o jej książkę „Rów mariański”. Czytelnicy pytali ją o metody pisania i jednocześnie zmaganie się z ADHD, o inspiracje do napisania „Rowu...” oraz o spotkania autorskie.

Podsumowanie

Ostatnią omawianą przez nas książką były „Dżiny” Fatmy Aydemir w przekładzie Zofii Sucharskiej (Wydawnictwo Cyranka). Czytelniczki klubu były wdzięczne za polecenie tej lektury, bo jak się okazało, większość z nich nie wiedziała o tym, że taka książka w ogóle się ukazała.

Prowadząca spotkanie Natalia Prüfer opowiedziała o autorce, o jej poprzedniej książce. Okazało się, że pisarka i dziennikarka Aydemir w swojej twórczości koncentruje się na życiu migrantów w Niemczech, na rasizmie, feminizmie. Opowieść „Dżiny” to historia rodziny migrantów, którzy przybyli z Turcji do Niemiec i tu wychowali czworo dzieci. Każde z nich ma problem z tożsamością (przynależnością do państwa, grupy, orientacją seksualną), powiela pewne stereotypy (np. macho), nie potrafi się uwolnić, usamodzielnąć. Śmierć ojca, głowy rodziny – to początek książki niczym „uderzenie cegłą w głowę”.

Podsumowanie

Czytelniczki uważały, że książka była porywająca, wciągająca. Dzieliły się swoimi osobistymi skojarzeniami i bardzo intymnymi wspomnieniami przypominającymi losy bohaterów książki. Długo rozmawialiśmy o migrantach z Turcji i Polski (czy byli i są do siebie podobni?), o obciążeniach historycznych, rasizmie we współczesnych Niemczech.

Czytelniczki wyraziły olbrzymie zainteresowanie kolejnymi edycjami klubu książkowego online i bardzo chętnie chcą się dalej spotykać i rozmawiać o literaturze niemieckojęzycznej.

Podziękowania

Trzecia edycja „Buch, czyli książka” to znowu piękna przygoda, której by nie było, gdyby nie wsparcie finansowe **Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej**. Dziękuję za kontynuację tej przebiegającej wspaniale współpracy!

Od trzech lat organizatorem „Bucha” jest niezmiennie stowarzyszenie SprachCafé Polnisch z Berlina, które jest miejscem spotkań dla wszystkich i wszędzie. Dziękuję przewodniczącej stowarzyszenia Agacie Koch za zaufanie, wolność w działaniu, wsparcie i obecność.

„Buch” byłby bardzo słabo widoczny, gdyby nie ciężka i regularna praca promocyjna Dagmary Smoły z partnerskiej Fundacji Poemat Michała Zabłockiego z Krakowa. Ta współpraca to przykład na to, że pracując można się zaprzyjaźnić i chcieć więcej wspólnie działać. Dagmara, dziękuję, że jesteś!

Podziękowania

Dziękuję Marcinowi Wilkowi z „Wyliczanki”, za to, że mimo wielu obowiązków, zawsze znajduje czas na „Bucha”, wsparcie radą i pomoc w promocji. Takiego partnera szuka się ze świecą, a jak się go znajdzie, to się go już nie puszcza!

Dziękuję stowarzyszeniu, które w tym roku dało szansę „Buchowi” i wsparło finansowo spotkanie o Alfredzie Döblinie - Städtepartner Stettin. Do naszego berlińsko-krakowskiego teamu dołączyło piękne i ważne miasto – Szczecin. Liczę na dalszą współpracę, a Dorocie Kot i Gabrieli Burzynski bardzo dziękuję za pomoc i zaufanie.

W tym „szczecińskim” spotkaniu główną rolę zagrała profesor Brygida Helbig, z którą można całymi godzinami rozmawiać o literaturze. Przyjęcie zaproszenia do udziału w „Buchu” i poprowadzenie przez nią spotkania z czytelnikami, są dla mnie osobiście wielkim komplementem.

Podziękowania

Dziękuję Karolinie Golimowskiej za profesjonalizm i wspaniałe tłumaczenie konsekwentne spotkania z Jasmin Schreiber, liczę na dalszą współpracę! Zorganizowanie 5 spotkań, kampania informacyjna, godziny na mediach społecznościowych, nagrywanie podcastów to praca, która może nie jest widoczna, ale ważna. Dziękuję Buchowiczom i Buchowiczkom za to, że ją doceniają, że chcą kolejnych spotkań, że są wdzięczni za rekomendacje lektur. Dziękuję za Wasz udział w rozmowach, Waszą szczerłość i chęć do spotkań.

Mam nadzieję, że widzimy się w przyszłym roku!

Buch, czyli książka

**Projekt jest wspierany finansowo przez Fundację
Współpracy Polsko-Niemieckiej.**

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ

STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Głównym organizatorem projektu jest stowarzyszenie **SprachCafé Polnisch z Berlina**, którego najważniejszym celem jest budowanie mostów między Polską a Niemcami, propagowanie dwujęzyczności oraz rozwoju wymiany kulturalnej między oboma krajami.

SprachCafé Polnisch – Polska Kafejka Językowa istnieje od roku 2012 i ma za sobą wiele projektów oraz cykli literackich, m.in.: warsztaty twórczego pisania, scena literacka „Słowa snują światy”, scena literacka „Strony Odry” we współpracy z Szczecinem, spotkania autorskie, kooperacje z berlińskimi wydarzeniami literackimi (np. „Berliner Märchentage”) i inne.

Partnerzy:

Fundacja POEMAT Michała Zabłockiego

Fundacja Poemat powstała w 2003 roku w Krakowie. Do najważniejszych jej celów należy organizacja i wspieranie inicjatyw upowszechniających twórczość poetycką, i promujących czytelnictwo, ale też wydawanie książek, organizacja i wspieranie innych wydarzeń artystycznych: teatralnych, kabaretowych, filmowych, plastycznych.

Jedną z najbardziej rozpoznawalnych akcji Fundacji są „Wiersze na murach” – codziennie po zachodzie słońca na murach kamienicy przy ul. Brackiej w Krakowie wyświetlany jest jeden nowy wiersz po polsku i po angielsku. Wiersze pisane są za pomocą portalu poetyckiego Emultipoetry.eu.

Fundacja Poemat jest również organizatorem akcji czytelniczej Dyskusyjne Kluby Czytelnicze, które w 2021 roku już po raz 8. gromadzą miłośników literatury w krakowskich księgarniach.

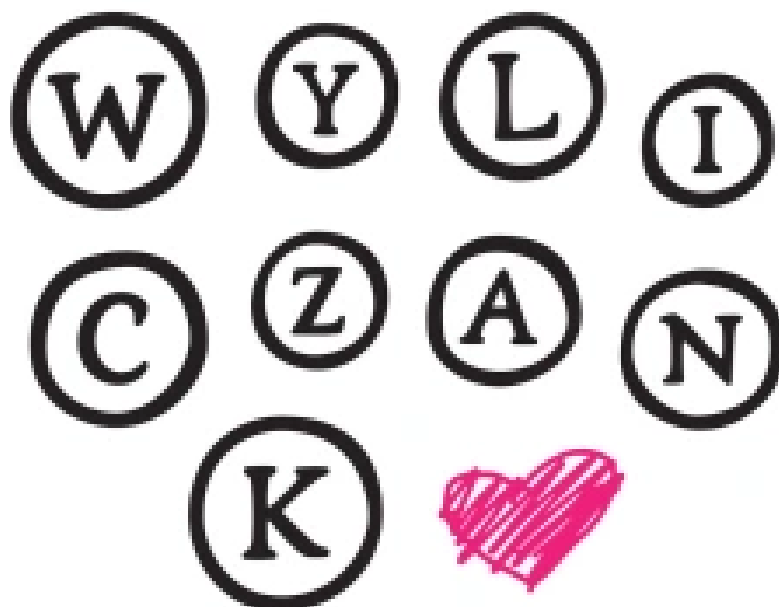
Propozycją dla dzieci są Wiersze do kolorowania – oryginalne poetyckie eksperymenty połączone z kolorowanymi oraz warsztaty literackie prowadzone na ich bazie pod nazwą Centrum Leczenia Czytaniem.

Poza działaniami literackimi ważną częścią Fundacji jest Pracownia Piosenki, w ramach której tworzone są projekty muzyczne – widowiska i spektakle – oparte na tekstach poetyckich.

blog literacki „Wyliczanka” autorstwa Marcina Wilka

Blog książkowy, interaktywne forum i portal z wywiadami stworzony i redagowany przez Marcina Wilka, pisarza, dziennikarza, kuratora wydarzeń kulturalnych. Obok tradycyjnych odłon na www, Fb i Insta funkcjonuje także na YT jako WyliczankaTV, gdzie znaleźć można ponad 100 wywiadów w cyklu #rozmoWyliczanki (osobami goszczącymi były m.in. Magdalena Grzebałkowska, Martin Polack, Siri Hustvedt, Katarzyna Tubylewicz, Sylwia Chutnik, Magdalena Parys, Matthias Nawrat). Od 2021 także jako podcast w cyklu „U Wilka mowa”. W szczególny sposób wspiera małe wydawnictwa i księgarnie, sporo miejsca poświęca także literaturze niemieckiej, a ostatnio literaturze poświęconej relacjom ludzkich zwierząt z niehumanymi zwierzętami.

Dziękujemy!